

Štetočine pelargonije

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова

Дата: 02.05.2021 Брой: 5/2021

Биљне ваши

Главне врсте које се срећу су **бресквина ваш** (*Myzus persicae*), **памукова ваш** (*Aphis gossypii*) и *Macrosiphum* spp. Оне преферирају млада и сочна ткива, концентришући се на листове, стабљике и цветне пуполјке, формирајући велике колоније. Појављују се под условима високих температура и недостатка ваздушних струјања. Ваши узрокују штету сисањем биљних сокова из ткива. Оштећене биљке заостају у расту и развоју. Током храњења излучују лепљиви ексудат познат као "медна роса". Он је узрок појаве гљивица црне мане на листовима биљака.

Сузбијање

Због њихове брзе репродукције, сузбијање је продужено. Биљке се периодично третирају одговарајућим инсектицидом. Могу се користити следећи производи за заштиту биља: Моспилан 20 СП 0,0125%; Пикадор 20 СП 0,05% (11.06.2021 - рок за продају и дистрибуцију); Конфидор Енерџи ОД 0,06% (11.06.2021 - рок за продају и дистрибуцију).

Стакленасти бели лептир (*Trialeurodes vaporariorum*)

Бели лептири су мали инсекти са уводно-сисајућим усним апаратом. Живе на доњој страни листова и беле су боје, као што им име каже. Суви и врући летњи месеци су повољни за њихов брз развој. Штету узрокују ларве и нимфе, које се хране на доњој страни листова. Сишу биљни сок и изазивају жутило и сушење листова. Адулти и ларве не могу потпуно да сваре шећере из биљног сока и вишак излучују у такозваној "медној роси", на којој се развијају сапрофитне гљивице црне мане, загађујући листове. Када се биљке додирну, одрасли бели лептири одлете. У подручјима са благим зимама бели лептир се може развити током целе године, при чему се јаја, ларве и адулти могу истовремено уочити.

Сузбијање

Ефективни производи за сузбијање белог лептира су Моспилан 20 СП 0,02%; Конфидор Енерџи ОД 0,08%; Адмирал 10 ЕЦ 0,05%; или жуте лепљиве плоче (траке).

Обични паучинасти грињ (*Tetranychus urticae*)

Сув и врућ летњи ваздух је идеална средина за развој грињева. У случају слабе инфестације, налазе се на доњој страни листова и подсећају на мале покретне тамне тачке. Штетник сише сок и на месту убода формира се бледозелена ситна тачка. Касније се тачке спајају и лист постаје мрамориран. При јакој инфестацији они плету паучинасте мреже између листова и стабљика, због чега биљке спорије расту. Уочљиво је карактеристично увијање и сушење листова. Паучинасти грињеви преферирају старије листове са смањеним садржајем воде, као и биљке у застарелу под стресом од суше.

Сузбијање

У присуству грињева, биљке се исперу водом и ставе на добро проветрено, али хладно место. Редовно се заливају. Заражени цветови могу се третирати акарицидима: Нисурун 5 ЕЦ 0,06%; НимАзал Т/С 0,3%; Бермектин 15–100 мл/да (50–100 мл/хл);

Западни цветни трипс (Калифорнијски трипс) (*Frankliniella occidentalis*)

Штету узрокују адулти и ларве. Трипси се хране пробијањем биљних ћелија и сисањем биљног сока. На нападнутим деловима појављују се мале беличасте мрље са црним тачкама, које су измет штетника. У каснијој фази претварају се у сиве или црне мрље које покривају целу лиску. Када су оштећени цветови и пупољци, мрље имају сребрнасту боју. Као резултат оштећења, цветови и листови се деформишу. Поред директне штете од храњења, трипси могу изазвати индиректну штету преношењем вируса на незаражене биљке. Младе биљке су посебно осетљиве на инфекцију и нема лека када се појави. Непосредно уклањање заражених биљака мора се комбиновати са строгим управљањем трипсима како би се спречили озбиљни губици.

Сузбијање

Биљка се темељно испере млаком водом. Могу се третирати инсектицидима: Фјури 10 ЕЦ 0,015% (11.06.2021 - рок за продају и дистрибуцију); Моспилан 20 СП 0,02%.

Гусенице листоједи (*Noctuidae*)

Штету узрокују гусенице разних врста совица. Гусенице које се хране зоналним зумбулом могу бити зелене, црвенкасте или бледо браон. Док одрасли лептири не представљају претњу биљкама, гусенице изазивају озбиљну штету храњењем на листовима, пупољцима и цветовима биљке. У почетку праве неправилне рупе у листовима. Касније поједу целу лиску и биљка може угинути.

Сузбијање

Механичко уклањање гусеница. Третман неким инсектицидима широког спектра: Децис 100 ЕЦ 0,05%; Конфидор Енерџи ОД 0,08% (11.06.2021 - рок за продају и дистрибуцију).

Минери листа (*Liriomyza spp.*)

Женке адулта, током полагања јаја, праве бројне убодне својим јајополагачем, углавном на горњој страни листа, и хране се биљним соком који истиче. Штета је лако приметна, јер ткиво се суши и формирају се мале беле ситне тачке, које касније постају браон. Главну штету изазивају ларве. Хране се паренхимом листова, формирајући змијасте мине без утицаја на горњу и доњу епидерму. Уништавају хлорофил, чиме се смањује фотосинтетски капацитет листова. При јакој инфестацији мине могу покривати целу лиску, а оштећени листови се осуше.

Сузбијање

Заражени листови се уклањају и цвет се третира са Вазтак Нов 100 ЕЦ 0,03%; Тригард 75 ВП 0,02% (11.06.2021 - рок за продају и дистрибуцију).